

О Б Щ И Н А К Ю С Т Е Н Д И Л

Приложение № 1

Доклад

КЪМ ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА Община Кюстендил към 31.12.2022 г.

Измина още една трудна година от общински мандат 2019 - 2023. Бюджет`2022 беше първият общински бюджет съставен, приет и изпълняван в условията на натрупване на отрицателното влияние на няколко кризи: продължаваща вече две години извънредна епидемична обстановка, породена от COVID-19; криза, породена от ръста на цените на енергоносителите и материалите; въоръжени действия на територията на Украйна, застрашаващи мира и сигурността в Европа и света; неприет и обнародван до края на предходната година закон за държавния бюджет; и не на последно място – политическа нестабилност и провеждането на два пъти избори за Народно събрание.

И през 2022 г. общината продължи да насочва своите усилия в подкрепа на запазване на икономическата и финансовата стабилност и за създаване на условия за икономически растеж, в съответствие със заложените приоритети, цели и мерки в общинския Плана за интегрирано развитие. Подготовката на общинския бюджет и неговото изпълнение се случи в изключително трудно прогнозируема среда, нови тенденции и рискове. Бюджетната устойчивост на общината бе първостепенен приоритет и неговото изпълнение изискваше координираното участие в бюджетния процес както на общинска администрация, второстепенните разпоредители с бюджет, кметовете на кметства и кметските наместничества, така и на общинския съвет.

Бюджетът на Община Кюстендил е приет с Решение № 692/31.03.2022 г. и е актуализиран с Решения №717/28.04.2022 г., 773/30.06.2022 г. и 825/31.08.2022 г. на Общински съвет – Кюстендил. Окончателният годишен план е приет с Решение № 898/30.11.2022 г., изменено с Решение № 933/29.12.2022 г.

През 2022 година началният общински бюджет е актуализиран на различни основания общо с 6 787 974 лв. Най-голяма е актуализацията направена с получени с писма на Министъра на финансите субсидии за делегираните от държавата дейности общо в размер на 2 525 685 лв., както следва:

➤ На осн. чл.51, ал.2 и чл.111, ал.1 от ЗПФ и в изпълнение на чл. 24, ал. 4 от ПМС 31/2022 г. за изпълнение на държавния бюджет на РБ за 2022 г. и писмо № 04-20-122/15.04.2022 г. на Министерство на здравеопазването, с писмо ФО-19 от 03.05.2022 г. са намалени бюджетните взаимоотношения с ЦБ с - 38 204 лв. поради промяна в натуралните показатели във функция „Здравеопазване“;

➤ На осн. чл. 51, ал.2, чл. 111, ал. 1 от ЗПФ и в изпълнение на чл. 1, ал. 1, т.1 от ПМС 81 от 09.05.2022 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2022 г., с писмо ФО-23 от

26.05.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 248 298 лв., за финансова подкрепа на музеите и художествените галерии с регионален характер, включително за възнаграждения на персонала;

➤ На осн. чл. 55а и чл. 111, ал.1 от ЗПФ и в изпълнение на чл.37 от ПМС 31/2022 г. за изпълнение на държавния бюджет на РБ за 2022 г., Заповед № РД 01-0057/14.01.2022 г. и писмо № 04-16-358/19.05.2022 г. на МТСП във връзка със закриване на Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост в с. Преколница бюджетните взаимоотношения на община Кюстендил с ЦБ са намалени с -636 354 лв.;

➤ На осн. чл. 51, ал. 2 и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ и в изпълнение на чл. 37, ал.1 от ПМС 31/2022 г. за изпълнение на държавния бюджет на РБ за 2022 г. и писмо № 0201-194 от 09.05.2022 г. на Министерство на образованието и науката във връзка с промяна на натуралните показатели по данни от националната електронна информационна система на Министерство на образованието и науката към 01.01.2022 г., с писмо ФО-26 от 02.06.2022 г. се намаляват бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на -8 744 лв.;

➤ На осн. чл. 55а и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ и в изпълнение на чл. 1, ал. 1 от ПМС 140/2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2022 г., с писмо ФО-32 от 05.07.2022г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 183 823 лв. за закупуване на учебници и учебни помагала за деца и ученици от I до VII клас включително в общинските детски градини и училища за 2022 г. и достъп до електронно четими учебници;

➤ На осн. чл. 51, ал. 2 и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 21 от ПМС 31/17.03.2022 г. за изпълнение на държавния бюджет на РБ за 2022 г., с писмо ФО-44 от 01.08.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 250 лв. за финансиране на сформирани в общината доброволни формирования за защита при бедствия;

➤ На осн. чл. 51, ал. 2 и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 1, ал. 1, т. 4 от ПМС № 229/29.07.2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2022 г. , с писмо ФО-49 от 11.08.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер 36 859 лв. във функция VII, група В „Култура“;

➤ На осн. чл. 55а и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 1, ал. 2, т. 1 от ПМС № 223/29.07.2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2022 г., с писмо ФО-50 от 11.08.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 23 135 лв. във функция VII, група Б „Физическа култура и спорт“ в делегираната от държавата дейност „Спорт за всички“;

➤ На осн. чл. 51, ал. 2 и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 1, ал. 1, т. 1 от ПМС № 232/2022 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2022 г. , с писмо ФО-54 от 11.08.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 662 796 лв. във функция „Образование“;

➤ На осн. чл. 51, ал. 2 и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 1, ал. 1, т. 3 от ПМС № 229/2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2022 г., с писмо ФО-55 от 11.08.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 168 284 лв. във функция IV „Здравеопазване“;

➤ На осн. чл. 51, ал. 2 и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 1, ал. 1, т. 2 от ПМС № 229/2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2022 г., с писмо ФО-56 от

11.08.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 234 000 лв. във функция „Общи държавни служби“, група А „Изпълнителни и законодателни органи“, дейност 122 „Общинска администрация“;

➤ На осн. чл. 51, ал. 2 и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 18 от ПМС № 31/2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на РБ за 2022 г. и писмо № 04-16-539/29.07.2022 г. на Министерство на труда и социалната политика, с писмо ФО-59 от 17.08.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ с 400 193 лв. за увеличаване капацитета на центрове и домове в „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“;

➤ На осн. чл. 55а и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на ПМС № 373/24.11.2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери на общините за 2022 г., с писмо ФО-89 от 12.12.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 28 180 лв. за постигнати резултати от труда на директори на училища, детски градини ЦСОП;

➤ На осн. 55а и чл. 111, ал. 1 от ЗПФ, в изпълнение на чл. 1, ал. 1 от ПМС № 465/21.12.2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2022 г. за финансово осигуряване на дейности по НП „Подкрепа за образователните медиатори и социалните работници“, с писмо ФО-115 от 23.12.2022 г. са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 33 357 лв.

➤ На осн. чл.55а и чл.111, ал.1 от ЗПФ са увеличени бюджетните взаимоотношения с ЦБ в размер на 1 189 812 лв. за:

- Възстановяване на транспортни разходи или разходи за наем на педагогическите специалисти в институциите в системата на предучилищното и училищното образование в размер на 28 711 лв., в изпълнение на чл. 1, ал. 1 от ПМС 78/26.05.2022 г.

- Работа с деца и ученици от уязвими групи в детските градини и училищата и за допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда в размер на 152 657 лв., в изпълнение на чл. 1, ал. 1 от ПМС 101/2022 г.

- Финансово осигуряване на дейности по НП „оптимизиране на вътрешните структури на персонала“ – 687 179 лв.;

- Изплащане на допълнителни стипендии по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби – 28 445 лв.;

- Финансово осигуряване на дейностите по НП „отново заедно“ – 80 500 лв.;

- Финансово осигуряване на дейности по национална програма за развитие на образованието – 145 500 лв.

- Финансово осигуряване на дейности по НП „заедно в изкуствата и в спорта“, приета с ПМС 298/2022 г. – 57 343 лв.

- За транспортни разходи на педагогически специалисти, за придобиване на квалификация по защитени специалности – 9 477 лв.;

Бюджета на Община Кюстендил е увеличен също и с 1 455 577 лв. с получени трансфери за други целеви разходи (по кодовете в СЕБРА 488-002), както следва:

➤ За компенсации за безплатни и по намалени цени пътувания – 132 816 лв. (разплатени 94 337 лв.);

➤ За безплатен транспорт на ученици по чл. 283, ал.2 от ЗПУО – 925 826 лв. за (от тях са разплатени 827 788 лв.);

➤ За субсидии за вътрешноградски и междуселищни пътнически превози – 212 248 лв. (предоставени на превозвачите 142 545 лв.), съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите.

➤ За средства съгласно ПМС 216 от 2022 г. за допълнителни трансфери за превоз на пътници по междуселищни автобусни линии извън тези по § 4, ал. 1 и 2 от заключителните разпоредби на Закона за автомобилните превози - 184 687 лв.

Общинският бюджет за 2022 г. е завишен и с получените трансфери за други целеви разходи (по кодовете в СЕБРА 488-001), отчетени в параграф §31-18 общо в размер на 1 735 712 лв. (от тях усвоени 1 735 712), които са 100% от одобрените съгласно Приложение №4 към чл.15, ал.3 от ПМС 31/2022 г. (за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2022 г.):

➤ За покриване на част от транспортните разходите за 2022 г. за доставка на хляб и основни хранителни продукти в планински и малки селища с население до 500 жители по сключени договори за две зареждания в седмицата - 42 261 лв.;

➤ Възстановени изплатени средства за пътни разходи на правоимащи болни – 409 лв.;

➤ По реда на Наредба за определяне на реда за изплащане от държавата на присъдена издръжка, приета с ПМС 167 от 2011 г. – 26 458 лв.;

➤ За подготовка и провеждане на избори за народни представители – 287 055 лв.;

➤ Във връзка с чл. 55 от Закона за държавния бюджет на РБ за 2022 г., съгласно изпратено предложение от общината се намалява целевата субсидия за капиталови разходи с - 1 300 00 лв., а се увеличават трансферите за други целеви разходи от ЦБ съответно с 1 300 000 лв. за текущ ремонт на улици, като с това не се променя общия размер на бюджета;

➤ За финансово осигуряване на дейности по „Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в училищата“ - 73 529 лв.;

➤ За покриване на разходите за обслужване от банките операции на бюджетните организации по събирането на приходите и др. постъпления чрез картови плащания - 6 000 лв.;

През 2022 г. е увеличен размера и на целевата субсидия за капиталови разходи с 1 071 000 лв. на основание чл.1, ал.5, т.14.1. от ЗДБРБ за 2022 г., чл.51, ал. 2 от ЗПФ, в изпълнение на чл.1, ал.1, т.1на ПМС №229 от 29.07.2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2022 г. (от актуализацията на ЗДБРБ за 2022 г.).

АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРИХОДНАТА ЧАСТ

Към 31.12.2022 г. в прихода на бюджета на Община Кюстендил са постъпили общо 88 705 917 лв., заедно с наличните преходни остатъци от 2021 г. (общо в размер на 8 108 853 лв., в т.ч. 25 204 лв. по валутни сметки). Приходите се делят на приходи с държавен характер, които възлизат на 53 232 571 лв. и приходи с общински характер в размер на 35 473 346 лв.

Приходите с държавен характер представляват субсидии и трансфери и са основният източник на средства за покриване на разходите в делегираните от държавата дейности. В сравнение с на 2021 г. те са нараснали с 14,98%.

Общият размер на събраните собствени приходи е 21 658 819 лв., като изпълнението на годишния план е 95,42% (при годишен план – 22 697 023 лв.). В сравнение със същия период на 2021 г. са събрани повече собствени приходи в размер на 8 210 245 лв. или 61,05%.

I. ДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

Към 31.12.2022 година в Община Кюстендил са постъпили имуществени данъци в размер на 5 557 225 лв., при окончателен годишен план 5 545 000 лв. (100,22%). Изпълнението на данъчните приходи е както следва:

I. ДАНЪЧНИ ПРИХОДИ ОБЩО:	5 675 000 лв.	5 700 658 лв.	100,45%
в т.ч. данък недвижими имоти	1 100 000 лв.	1 036 126 лв.	94,19%
данък върху превозните средства	3 500 000 лв.	3 480 173 лв.	99,43%
данък при придобиване на имуществото	920 000 лв.	1 015 266 лв.	110,35%
туристически данък	25 000 лв.	25 660 лв.	102,64%
патентен данък	130 000 лв.	143 433 лв.	110,33%
в т.ч. данък върху таксиметров превоз на пътници	80 000 лв.	68 275 лв.	85,34%

В сравнение със същия период на 2021 г. данъчните приходи са намалели незначително с 0,18% (10 451 лв.), но в сравнение с предкризисната 2019 г. са реализирани повече приходи с 829 739 лв. или ръст 17,25%. Намалението на общия размер на данъчните приходи се дължи на спад със 190 255 лв. или с 15,51% на постъпленията от данък върху недвижими имоти и 115 219 лв. (3,2%) при данък върху превозните средства. След направен детайлен анализ на причините за спада на постъпленията от двата данъка се установиха следните причини за намалелите приходи:

– При данъка върху недвижими имоти намалението се дължи на постъпила през 2021 г. еднократно по-голяма сума от събрани дългосрочно просрочени задължения (недобори).

– За данъка върху превозните средства основна причина са нарастващите задължения на юридически лица със собственици български граждани родени в чужбина.

По отношение на събираемостта на двата данъка в резултат на въведените мерки за повишаване на събираемостта на годишното задължение за плащане (облог), се наблюдава увеличение в сравнение с предходни години и е съответно:

- За данък върху недвижимите имоти – 79,71% като е отбелязан ръст в сравнение с предходните години, съответно за 2021 г. 76,46% и за 2020 г. 71,15%. В сравнение с предкризисната 2019 г. се наблюдава повишаване на събираемостта на годишния облог с около 8%. Трябва да отбележим, че в сравнение с изнесените от Министерство на финансите данни за средната за страната събираемост на годишния облог на данъка върху недвижимите имоти (77,6%), община Кюстендил за поредна година има по-високи показатели за събираемост за този данък. В резултат на работата на общинска администрация през 2022 г. са събрани 21% от натрупаните през годините дългосрочно просрочени задължения (недобори), като за сравнение с предкризисната 2019 г. са събрани 18% от натрупаните през годините задължения;

- За данък върху превозните средства събираемостта на годишния облог за 2022 г. е 63,24%, която в сравнение с 2021 г. (61,89%) и 2020 г. (57,4%) е значително повишена. В сравнение, обаче, със средното за страната равнище на събираемост на данъка (по данни на Министерство на финансите 71,5%) се наблюдава съществено изоставане с 8,2%. При събирането на просрочените задължения (недобори) през 2022 г. са събрани 28% от тях, като в сравнение с предходната 2021 г. (19%) и предкризисната 2019 г. (22%) се наблюдава ръст.

- За компенсиране намалението на данъчните приходи към 31.12.2022 г., в сравнение със същия период на 2021 г. се явява ръст в събираемостта при данък при придобиване на имущество – 39,28%, като в сравнение с предкризисната 2019 г. увеличението на постъпленията е с 77,67%. Събраните приходи от този данък през 2022 г. показват, че на територията на нашата община са реализирани сделки за 50 763 хил.лв. Това показва, че започналото през 2021 година съживяване на пазара на имущества се затвърждава в трайна тенденция.

С незначителен ръст изразен в абсолютен размер 3 925 лв. са приходите от туристическия данък, които нарастват в сравнение с 2021 г. с 18,06%, когато туристическия бизнес не работи с пълен капацитет през част на годината. В сравнение с 2019 г., обаче постъпленията от туристически данък са намалени с 19% и това води до извода, че въпреки известното съживяване след ковид-кризата на този икономически отрасъл, общинските приходи от него все още не са достигнали предкризисните си нива.

Приходите от патентен данък в сравнение с 2021 г. също са нараснали незначително – 3,42%.

II. НЕДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

Неданъчните приходи са реализирани в размер на 15 958 161 лв., като в сравнение с 2021 г. тези приходи са с 8 220 696 лв. повече, което е ръст от 106,24 %, дължащо се на реализираната приватизационна сделка. Изпълнението на годишния план е - 93,75%.

Динамиката на неданъчни приходи се дължи главно на приходи, които не са с постоянен характер и влияят върху размера на неданъчните приходи през 2022 г., а също и от намалението

на икономическата активност на гражданите на територията на община Кюстендил, във връзка с изявлението на множеството кризи натрупани в периода.

2.1. ПРИХОДИ И ДОХОДИ ОТ СОБСТВЕНОСТ

Събраните приходи от общинска собственост възлизат на 3 145 709 лв., при годишен план 3 700 950 лв., изразено в проценти изпълнението е 85 %. В сравнение с отчета за същия период на 2021 г. са събрани повече приходи в размер на 860 446 лв., което представлява увеличение на приходите и доходите от собственост с около 37,65%. Увеличението тук се дължи главно на увеличение на нетни приходи от продажба на услуги, стоки и продукция, което увеличение е с около 44,88% повече спрямо същия период на миналата година. Приходите от наеми на имущество и на земя са повече в сравнение с 2021 г., съответно с 21,26% и с 23,57%. При сравнение с постъпленията в предкризисната 2019 г. приходите и доходите от собственост намаляват с над 101 хил.лв., т.е. постъпленията от общинските услуги все още не са достигнали предкризисните си стойности. Незначителна в абсолютен размер (157 хил.лв.), но трайна тенденция към увеличение има при наемите на имущество и на земя съответно с 5,3% и 48,35%.

2.2. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ

Събраните приходи от общински такси са в размер на 2 775 522 лв. при годишен план 3 283 469 лв., изразено в проценти изпълнението е 84,53%. Спрямо същия период на предходната година са събрани по-малко такси със 122 452 лв.(-4,2%), дължащо се главно на отпадането на таксите за детски ясли и градини. В сравнение с предкризисната 2019 г. общо от общински такси са събрани 243,5 хил.лв. повече.

С §5 от Закона за изменение на Закона за корпоративното подоходно облагане (обн. ДВ бр. 17/01.03.2022 г.) е изменен ЗМДТ, като считано от 1 април 2022 г. отпадна събирането на местни такси за ползване на детски градини и детски ясли. След промените в чл. 6, ал. 1, б. „в“, след 1 април 2022 г. общините имат право да събират само такси за ползване на детски кухни, лагери, общежития и социални услуги, финансирани от общинския бюджет. По тази причина постъпленията от такса за ползване на детски градини са намалели с 84 383 лв. към 31.12.2022 г., като отчетените приходи в размер на 95 124 лв. са платените такси до отмяната им.

По отношение на таксата с най-голям дял от всички такси – такса за битови отпадъци, към 31.12.2022 г. са събрани средства в размер на 1 627 176 лв., което е с около 313,7 хил. лв. по-малко в сравнение със същия период на предходната година, когато са събрани дългосрочно просрочени задължения с еднократен характер, и едва със 7,38% повече от предкризисната 2019 г. Тези приходи имат целеви характер за покриване на разходите за чистота.

Повишение на приходите от такси има при таксите за някои услуги, които общината предоставя, като: детски ясли и градини (до промяната в ЗМДТ), за ползване на домашен социален патронаж, ползване на общежития, ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, улични платна и др., за административни услуги, за откупуване на гробни места и за технически услуги, от които са събрани в повече общо 278,5 хил. лв., спрямо предходната 2021 г., а в сравнение с предкризисната 2019 година при приходите от тези такси се наблюдава ръст с над 13%.

2.3. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБА НА ИМУЩЕСТВО

Приходите от продажба на общинско имущество са в размер на 8 274 298 лв. при план 8 215 663 лв., представляващо 100,71% изпълнение на плана. Големите постъпления от продажба на общинско имущество се дължи на продажбата на парк-хотел „Кюстендил“, която донесе на общината приходи в размер на 6 982 376 лв., разпределени по решение на общинския съвет за възстановяване на ползвания облигационен заем по емисия с ISIN код BG2100014161 и за инвестиции в общинска инфраструктура.

2.4. ДРУГИ ПРИХОДИ

Събрани са приходи от лихви, глоби и неустойки в размер на 286 992 лв., които сравнение с отчета за 2021 г. са по-малко с 231 286 лв., или намалението е около 44,62%, а в сравнение с предкризисната 2019 г. са намалели с 32,42%. Това показва, че просрочените вземания на общината се обслужват, а друга част от дългосрочно просрочени са несъбираеми.

Други неданъчни приходи са в размер на 1 495 904 лв. при годишен план 1 493 315 лв. (100,17%).

За реализираната стопанска дейност Общината е внесла в Републиканския бюджет данък добавена стойност -118 747 лв. и корпоративен данък в размер на -73 143 лв., които в отчета се показват с отрицателен знак.

Постъпили суми от концесии в размер на 8 580 лв., като в сравнение с предходната година са повече с 1 532 лв..

Даренията от страната са в размер на 111 786 лв., а от чужбина съответно 51 260 лв., които съгласно т. 12 от Решение № 692/31.03.2022 г. на Общински съвет – Кюстендил служебно коригират както приходната така и разходната части на бюджета, а тяхното разходване е съгласно волята на дарителя.

III. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ

Субсидиите от Централния бюджет са в размер на 48 110 707 лв. и са предоставени в размери, утвърдени със ЗДБРБ за 2022 г., както и съответните нормативни актове за актуализирането им. Общо тези субсидии представляват 54,24 % от прихода в бюджета на общината, каквато е и тенденцията при всички общини в страната. За финансиране на делегираните от държавата дейности общо субсидии и трансфери са предоставени 39 783 176 лв. (44,8 % от прихода в бюджета), а за местни дейности – 8 327 531 лв., което представлява 9,4 % от прихода на общината и 23,5 % от приходите за местни дейности. Ниският дял на субсидиите за местни дейности допълнително затруднява изпълнението на бюджета в частта разходи за местни дейности.

Общата субсидия от ЦБ, която Общината получи за финансиране на държавните дейности е в размер на 37 612 027 лв. Субсидиите за местни дейности са в размер 4 468 600 лв. от които 753 700 лв. за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища.

Използваните средства от целева субсидия за капиталови разходи към 31.12.2022 г. са в размер на 2 860 300 лв.

На основание чл.51, ал.2, чл.55а и чл.111, ал.1 от ЗПФ по писма от Министъра на финансите за отчетния период в бюджета на Община Кюстендил са постъпили 2 525 685 лв., с които е завишен началния план.

IV. ТРАНСФЕРИ И ВРЕМЕННИ БЕЗЛИХВЕНИ ЗАЕМИ

Трансфери между бюджетни сметки (отчетени в приходен параграф 61-00), в размер на 8 831 762 лв. са от:

1. Регионална служба по заетостта – предназначени за изплащане възнаграждения и осигурителни плащания във връзка с реализирането програми и мерки за заетост, съгласно Националния план за действия по заетостта в размер на 588 356 лв.;

2. Министерство на образованието и науката е получен трансфер в размер на 32 745 лв.;

3. Получен трансфер от ЦИК в размер на 2 457 лв. за възнаграждения на ОИК;

4. Национален осигурителен институт – 52 771 лв.

5. От Министерство на труда и социалната политика е предоставен трансфер в размер на 7 974 742 лв., както следва:

➤ От фонд „Социална закрила“ на основание сключени договори са предоставени трансфери в размер на 119 766 лв., за изпълнение на целева програма „Обществени трапезарии“

➤ Агенция за социално подпомагане към Министерство на труда и социалната политика е предоставила трансфер в 7 854 976 лв. по следните програми:

- за предоставяне на социалната услуга „Приеми ме 2015“ са получени средства в размер на 410 639 лв.;

- по Механизма за предоставяне на лична помощ са получени средства в размер на 7 444 337 лв.;

6. От министерство на културата са получени 154 114 лв., в това число:

6.1. Художествена галерия:

- По Договор РД 11-06-1633/22.12.2022 г. за проект “Репродуциране на творби на Майстора“ – 18 537 лв.

- По Договор РД 11-06-965/13.12.2022 г. – за проект „Финансова подкрепа за електроенергия на ХГ Владимир Димитров – Майстора“ за 2022 г.- 26 176 лв.

- По Договор 11-00-5/28.01.2022 г. за награден фонд на Национална награда на името на Владимир Димитров-Майстора в размер на 2 000 лв.

- По Договор VRKI-2002-5 от 26.07.2022 г. Национален фонд култура – 35 000 лв. за изготвяне на книжно тяло на Владимир Димитров – Майстора

- По Договор 11-00-233 от 14.11.2022 г. за награден фонд за Национална награда за скулптура на името на академик Иван Лазаров – 3 000 лв.

6.2. Регионален исторически музей:

- По Договор РД 11-06-947/13.12.2022 г. за реализиране на проект „Регионален исторически музей – Кюстендил – устойчива и постоянно отворена за публика музейна институция“ – 12 261 лв.
- По Договор РД 11-06-212/27.09.2022 г. за реализация на проект „Представяне на културното наследство на Кюстендил и региона“ чрез музейни сувенири и игри – 12 391 лв.
- По Договор РД 11-06-295 06.10.2022 г. за проект „Дигитална разходка из осем хилядолетната история на Кюстендил“ – 18 000 лв.

6.3. Регионална библиотека:

- По Договор РД 11-06-118/09.09.2022 г. за изпълнение на дейности и отговорности при осъществяване на държавната политика в областта на библиотечното и информационно обслужване – 10 000 лв.
- По Договор РД 11-06-409/08.11.2022 г. - по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ – 16 749 лв.

7. От министерство на младежта и спорта са получени 214 708 лв. за ремонт на физкултурен салон по годишна програма за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища.

8. Предоставени трансфери на професионалните гимназии към МОН за транспорт на ученици по чл.283, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование в размер на – -178 131 лв.

9. Предоставени са трансфери на Община Карлово по решение № 847 от 29.09.2022 г. на Общински съвет – Кюстендил, в размер на -10 000 лв. за подпомагане на пострадалото от наводнението на 02.09.2022 г. население в най-засегнатите села.

Трансфери между бюджети и сметки за средства от Европейския съюз (отчетени в приходен параграф 62-00), в размер на - 1 326 891 лв. Това са предоставени средства от общинския бюджет за финансиране на собственото участие при изпълнение на проекти на общината по сметките за средства от Европейския съюз.

Трансфери от/за държавни предприятия и други лица, включени в консолидираната фискална програма (отчетени в приходен параграф 64-00) в размер на 59 815 лв. са получени от Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда към Министерство на околната среда и водите по национална програма „Чиста околна среда“.

В параграф 70-01 „придобиване на дялове и акции и увеличаване на капитала и капиталовите резерви (-) са отчетени 4 513 лв. със знак „-“, преведени на Хигия ЕООД, съгласно Решение на Общински съвет – Кюстендил № 618/29.12.2021 г. за увеличаване капитала на дружеството.

През 2022 г. от бюджета на Община Кюстендил са дадени и възстановени временни безлихвени заеми в размер на 3 249 565 лв. за изпълнение на проекти по Оперативни програми, отчетени в приходен параграф 76-00 "Временни безлихвени заеми между бюджети и сметки за средства от ЕС.

V. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО

1. Отчетените средства в §83-00 „Заеми от банки и др. лица в страната“, отразени със знак „+“ са в размер на 294 943 лв. представляват използвани средства по сключен договор за кредит с Фонд за устойчиви градове – „ФУГ“ ЕАД за реализация на проект „Обновяване/реконструкция на Общински театър Кюстендил и изграждане и възстановяване на зона за отдих Театъра“.

2. Отчетените средства по §85-00 „Емисии на държавни (общински) ценни книжа (+)“ в размер на 8 500 000 лева са от поетия нов облигационен заем.

3. Отчетените средства в §88-00 “Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове” са в размер на – 50 194 лв. Тези средства съгласно условията за изпълнение се получават в банкови валутни бюджетни сметки и с влизането в сила на ЗПФ, финансово-правната форма „сметки за средства от Европейския съюз“ се прилага за всички средства по програми и проекти, финансиране от фондове и институции на Европейския съюз, администрирани и/или получени от бюджетни организации, включително свързаното с тях национално съфинансиране.

4. В параграф 93-36 „Друго финансиране - операции с активи – предоставени временни депозити и гаранции на други бюджетни организации (-/+) са отчетени 1 387 547 лв., което е компенсирано салдо между получените отчисления по чл.60 и чл.64 от РИОСВ- София в размер на 5 763 285 лв. и погасените публични вземания по ИД 211021451/2021 по описа на ТД на НАП София –офис Кюстендил, отнасящо се за неизплатени начислени отчисления за ТБО по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците 7 150 832 лв. (главница).

5. Чужди средства в размер на – 2 900 лв.

6. Община Кюстендил има преходен остатък към 01.01.2022 г. в размер на 8 108 853 лв., който е отразен със знак “+“ в частта приходи, както следва:

• в частта държавни дейности	–	5 551 850 лв.;
• в частта местни дейности	–	2 531 799 лв.;
• по валутни бюджетни сметки (за проекти)	–	25 204 лв.

В Приложение №2 са представени всички приходи по бюджета на общината по пълна бюджетна класификация на разходите, а в Приложение № 8 е представен отчет на собствените приходи на звената на делегиран бюджет.

АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАЗХОДНА ЧАСТ

I. ОБЩО РАЗХОДИ.

Общите разходи по бюджета на община Кюстендил към 31.12.2022 г. са в размер на 72 177 850 лв., като в сравнение с 31.12.2021 г. има ръст от 13,48 %. Разпределението на разходите по вид е следното:

	план	отчет	изпълнение
I.ОБЩ РАЗМЕР НА РАЗХОДИТЕ, в т.ч.	90 527 529 лв.	72 177 850 лв.	79,73%
Делегирани държавни дейности	54 675 256 лв.	49 170 368 лв.	89,93%
Общински дейности	35 043 351 лв.	22 386 614 лв.	63,88%
Дофинансиране на делегираните от държавата дейности	808 922 лв.	620 868 лв.	76,75%

При анализ на резултатите от изпълнението на програмните приоритети представени в таблицата по-долу се откроява основния приоритет в работата на общината – функция „Образование“, която отново с най-голям дял на разходите. Към края на отчетната година са направени 37,56% от всички разходи или 27 112 909 лв., а спрямо изпълнението на разходната част на бюджета към края на 2021 г. разходите за образование са нараснали с 16%. При сравнение със същия период на предкризисната 2019 година се наблюдава увеличение на разходите с 42,2%. След детайлен анализ е видно, че причина разходите във функцията да нарастват е увеличението на трудовите разходи, във връзка с политиката за увеличаване на доходите на педагогическия персонал и отражението на инфлацията от началото на 2022 г.

Следващите приоритетни области – социалните услуги и здравеопазването заемат 24,54% от всички разходи, като в сравнение с 2021 г. бележат ръст с 30,9%. Това се дължи от една страна на ръста в стандартите за делегирани от държавата дейности в социалните услуги, а от друга и на разширения обхват на Механизма лична помощ (МЛП), както и на ръст в заплатите на заетите във функция здравеопазване.

Подобряването на жизнената среда на гражданите, включително и осигуряване на чиста и екологична среда за живот в общината – другия основен приоритет в работата ни, от бюджета за 2022 г. във функция „Благоустройство, комунално стопанство, поддържане на чистота и екология“ са вложени 13,26% от общите разходи или 9 572 865 лв., като в сравнение с предходната година средствата се увеличават с 1 403 705 хил.лв.

В следващата по дял функция „Почивно дело, култура, спорт и младежки дейности“ направените разходи през 2022 г. са 8,78% от всички разходи, поради направените окончателни разплащания за спортна и културна инфраструктура от началото на годината. По тази причина и в сравнение с 2021 г. разходите са намалели с 23,35 %.

Направените разходи във функция „Други дейности по икономиката“ са следващи с дял 5,93% от всички разходи, като в сравнение с предходната година общия размер на разходите увеличава с 13%.

Относителният дял на разходите във функции „Общи държавни служби“ е 6,8% от всички разходи, като в сравнение с 2021 г. има увеличение на средствата с 12,43%, което се дължи на допълнително предоставените средства за организационно и техническо обезпечаване на провеждането на избори през 2022 г. Разходите във функция „Отбрана и сигурност“ нарастват в сравнение с 2021 г. с 34,43% заради разплащането през 2022 г. на целеви средства

за основно обновяване на храм „Успение Богородично“ Кюстендил и за прилагане на аварийни мерки на минаре и аркада преддверие на джамия „Фатих Мехмед“. Разходите за лихви и други неклассифицирани по други функции към 31.12.2022 г. се увеличават близо 12 пъти, поради изплащане на лихви, свързани със задължението на Община Кюстендил по ИД 211021451/2021 по описа на ТД на НАП София.

Функции	отчет 31.12.2022 г.	дял в общото	ръст спрямо 2021
ВСИЧКО РАЗХОДИ:	72 177 850	100,00%	13,48%
Образование	27 112 909	37,56%	16%
Социални услуги и здравеопазване	17 707 790	24,54%	30,9%
Благоустройство, комунално стопанство, поддържане на чистота и екология	9 572 865	13,26%	17,18%
Почивно дело, култура, спорт и младежки дейности	6 303 631	8,78%	-23,35%
Други дейности по икономиката	4 283 169	5,93%	13%
Общи държавни служби	4 898 053	6,8%	-12,43%
Отбрана и сигурност	1 120 722	1,5%	34,43%
Разходи за лихви и други неклассифицирани по други функции	1 178 711	1,63%	близо 12 пъти

При детайлен анализ на направените разходи по икономически елементи (по параграфи) през 2022 г. се наблюдава ръст на общо разходи в сравнение с 2021 г. с 13,48% или 8 572 581 лв. повече, а изпълнението на годишния план е 79,73%. В частта на трудовите разходи, при изпълнение на годишния план 94,2% са направени 17% или 6 828 312 лв. повече разходи от 2021 г. в резултат на следване на държавната политика по доходите. Добре е да уточним, че общият ръст в трудовите разходи се дължи главно на ръст на трудовите разходи в социалните услуги и общинското здравеопазване – 34%, културните институти – 33%, в които функции възнагражденията са традиционно изключително ниски (на и около минималната работна заплата за страната). Това е причина за ниската мотивация на заетите и често води до липса на желаещи да работят в тежките условия на социалните услуги. За функция „Общи държавни служби“ в частта на делегираните от държавата дейности (общинска администрация и служби и дейности по изборите) се наблюдава намаление на трудовите разходи с около 3,9% в сравнение с разходите през 2021 г., а в местната дейност с ръст 4,5%

Разходите за издръжка представляват 25,75% от всички разходи и в сравнение с 2021 г. са повече с 23,1%.

Увеличението на цените на енергоносителите рефлектира върху общинските разходи за издръжка, като разходите за вода, горива и ел. енергия (§10-16) са нараснали с 60,1% (1 907 849 лв.) в сравнение с разходите за същия период на предходната година. В следващата справка е представен сбора на разходите за основните енергоносители – електрическа енергия, газ и горива за транспортните средства за четири поредни години, вкл. и за предкризисната 2019 г. към края на м. декември. От данните в справката ясно се вижда в абсолютен размер тежестта, която понесе общинския бюджет в различните дейности, осигурявайки непрекъснат режим на работа.

Дейности	Общо разходи за енергоносители в лева			
	до м.12.2019 г.	до м.12.2020 г.	до м.12.2021 г.	до м.12.2022 г.
Образование (общо)	423 572	441 341	572 960	1 186 749
в т.ч. училища	227 762	252 785	357 925	743 665
детски градини	195 810	188 556	215 035	443 084
Социални услуги	157 053	183 385	247 674	405 748
Култура	91 747	88 036	88 771	206 389
Общински предприятия	709 081	797 860	972 430	1 828 531
Местни дейности към общинска администрация (включително кметства и км.наместничества)	272 141	297 564	378 782	787 344
Улично осветление	346 304	388 638	438 004	1 096 063
Общо разходи:	1 999 898	2 196 824	2 698 621	5 510 824
Размер на компенсацията			52 005	1 093 889
Общо разходи след компенсацията:	1 999 898	2 196 824	2 646 616	4 416 935
<i>Средномесечен разход:</i>	<i>166 658</i>	<i>183 069</i>	<i>220 551</i>	<i>368 078</i>
Ръст на разходите в сравнение с предходна година:		9,85%	20,47%	66,89%
Ръст на разходите в сравнение с 2019 година:	100,00%	109,85%	132,34%	220,86%

Следващите по ръст в сравнение с предходната година разходи са тези за материали, храни и външни услуги, които нарастват общо с 28,4% или 2 476 407 лв.

За да бъде балансиран бюджета и по време на неговото изпълнение и разходите да се правят до размера на реализираните приходи, се наложи повишените разходи за вода, горива и енергия, за храни, за външни услуги и за материали да се компенсират с понижаване на други разходи. Още в началото на годината са въведени и мерки за икономии във всички дейности на общинския бюджет и за търсене на вътрешни резерви за осигуряване на нарасналите разходи, като е реализирано намаление на разходите за текущи ремонти, поддръжка и др. Въпреки това, в края на годината осезаемо бюджетът на общината изпита сериозни затруднения да се разплащат направените разходи за предоставяне на публични услуги, което от своя страна криеше риск от спиране или драстично влошаване на качеството на публичните услуги – улично осветление, социални и образователни услуги, поддръжане на улици и пътища и др.

През 2022 г. за делегираните от държавата дейности (които се осигуряват за сметка на обща субсидия за делегирани от държавата дейности) са разходвани 68,1 % от всички разходи, и е видно, че те са нараснали в сравнение с предходната година с 20,6 %. При ръст на приходите за делегирани от държавата дейности с 11,3 % е налице дефицит в размер 9,3 %, който частично се покрива с преходен остатък от предходната година. Разходите за възнаграждения и съответните осигурителни вноски (трудови разходи), които представляват 53,7% от общите разходи и 82,5% от всички трудови разходи, са нараснали в сравнение с 2021

г. с над 5 415 хил. лв. или 16,2%. В частта на делегираните от държавата дейности, разходите за издръжка представляват 14,8% от всички разходи и са нараснали с 2 103 055 хил. лв. или 41 % в сравнение с отчетените за 2021 г.

В частта на **местните дейности и дофинансирането** (които се осигуряват за сметка на собствените приходи и общата изравнителна субсидия) са направени 31,9% от всички разходи, като в сравнение със същия период на 2021 г. се наблюдава незначително увеличение на разходите с малко над 168 хил.лв. (0,7%). Това доказва, че приложените мерки за ограничаване на неприоритетните разходи с цел недопускане на просрочени задължения заради ценовия шок са дали положителен резултат. В изпълнение на държавната политика за ръст на доходите на заетите (чрез увеличаване на минималната работна заплата за страната), трудовите разходи в местните дейности са се увеличили с 1 413,1 хил.лв. или с 20,8%, но представляват едва 17,4% от общо трудовите, т.е. по-голямата част от възнагражденията по общинския бюджет са осигурени в частта на делегираните от държавата дейности. В частта на издръжката в местните дейности, които са 60,9% от всички разходи в местните дейности, се наблюдава 14% ръст в сравнение с 2021 г.

II. ТЕКУЩИ РАЗХОДИ

Общият размер на текущите разходи (трудови разходи, издръжка, субсидии за нестопански предприятия и по решение на ОбС, стипендии, лихви и др., т.е. всички разходи без капиталовите разходи) е в размер на 68 197 124 лв. и представляват 94,48 % от всички разходи на общината.

А. Текущите разходи за делегирани от държавата дейности са в размер на 47 329 186 лв. или 69,40% от общите текущи разходи се разпределят по функции и групи както следва :

• изпълнителни и законодателни органи	3 666 141 лв.
• полиция, вътрешен ред и сигурност	125 636 лв.
защита на населението, управление и	
дейности при стихийни бедствия и аварии	192 081 лв.
• образование	24 847 057 лв.
• здравеопазване	1 020 446 лв.
• социални дейности	14 250 992 лв.
• физическа култура и спорт	25 329 лв.
• култура	2 992 994 лв.
• транспорт и съобщения	166 012 лв.
• други дейности по икономиката	42 498 лв.

Б. Текущите разходи за дофинансиране на делегираните от държавата дейности в размер на 544 490 лв. – 0,8% от текущите разходи се разпределят по функции и групи, както следва:

• образование	275 683 лв.
• социални дейности	128 474 лв.
• култура	140 333 лв.

В. Текущите разходи за местни дейности са 29,8% от общо текущите разходи и са в размер на 20 319 677 лв., разпределени по функции и групи, както следва:

• изпълнителни и законодателни органи	1 142 639 лв.
• образование	1 270 898 лв.
• социални дейности	2 226 786 лв.
• жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство	3 383 159 лв.
• опазване на околната среда	4 376 562 лв.
• почивно дело	56 508 лв.
• физическа култура и спорт	1 032 252 лв.
• култура	1 639 412 лв.
• селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов	10 528 лв.
• транспорт и съобщения	941 866 лв.
• туризъм	5 077 лв.
• други дейности по икономиката	3 055 280 лв.
• разходи неклассифицирани в другите функции	1 178 711 лв.

В **Приложение №3** са представени всички разходи по бюджета на общината по пълна бюджетна класификация на разходите, а в **Приложение № 5** е представен отчета на План-сметките на общинските предприятия, които са част от разходната част на бюджета. Отчета на бюджетите на кметствата и кметските наместничества е представен в **Приложение № 6**.

III. КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ

През 2022 г. за заплащане на капиталовите разходи Община Кюстендил е изразходвала общо **3 984 497** лв. или 5,52 % от общите разходи, но поради причини от различен характер, направените капиталови разходи са 23,42 % от планираните. В **Приложение № 4** са показани направените през 2022 г. заплащания по функции, обекти и по източници на финансиране, по които се разпределя отчета на капиталовите разходи, както следва:

• От целева субсидия за капиталови разходи	-	324 183 лв.
• От преходен остатък	-	1 881 539 лв.

- Целева субсидия за капиталови разходи от 2017, 2018, 2019 и 2020 г.	-	888 341 лв.
- Целеви трансфери по ПМС 315 от 2018г. ПМС 348 от 2019 г.	-	913 116 лв.
- От делегирани дейности	-	80 082 лв.
• Делегирани дейности (ЕРС)	-	295 532 лв.
• Трансфери от ПУДООС	-	52 337 лв.
• Възстановени отчисления по чл.64 от ЗУО от РИОСВ	-	687 670 лв.
• От собствени приходи и приватизация, в т.ч. преходен остатък	-	743 236 лв.

ПРОСРОЧЕНИ ВЗЕМАНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Просрочените вземания на Община Кюстендил са в размер на 7 794 263 лв. и включват вземания от клиенти – 820 039 лв., вземания по приватизация – 1 255 905 лв. и публични общински вземания в размер на 5 718 319 лв. Вземанията от клиенти са дългосрочни и включват режийни разходи, които се дължат от спортни клубове и наематели на общински обекти, част от които са прекратили дейността си, поради, което събирането на дължимите суми е невъзможно дори и по съдебен ред. Срещу нередовни наематели на общинска собственост са заведени съдебни искиове.

Големият размер на публичните общински вземания се дължи главно на просрочени данъчни задължения на данъкоплатците, за събирането, на които администрацията предприема съответните мерки за събираемост. Съгласно чл.171, ал.1 от Данъчно-осигурителният процесуален кодекс (ДОПК), публичните вземания се погасяват с изтичане на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. Към всеки отчетен период недоборите представляват различни по характер и срок за плащане задължения. Те са различни и за всеки отделен ден, защото това, което в края на деня вчера не се счита просрочено вземане, днес вече може да е просрочено, когато се касае за изтичане на срокове за плащане. Такъв е и денят 30 юни – срок за плащане на първа вноска за данък недвижими имоти, данък върху превозните средства и такса за битови отпадъци. От друга страна, разплащането на недобори също е динамичен процес и не би могло да се направи прогноза колко от недоборите ще бъдат платени за определен отчетен период. Затова и не може да бъде направен сравнителен анализ между отделните отчетни периоди, още повече, че за начина на осчетоводяване на просрочените вземания няма разписана единна методология, по която да се правят съответните сравнителни анализи и да се правят прогнози. По тази причина в докладите към отчетите на бюджета за съответен отчетен период, в раздела „Просрочени вземания и задължения“ не се прави анализ на съдържанието и срочността на недоборите и сравнителен анализ, а само се съобщава моментното им състояние.

Но въпреки, това наблюденията ни сочат, че размера на просрочените публични вземания на общината за данък върху превозните средства расте, като основна причина за това изоставане е главно от натрупалите се вече голямо множество данъчно задължени лица, които използват българското си гражданство за да закупуват и регистрират за движение в страната ни превозни средства, за които, обаче редовно не плащат данъци. Освен големият брой физически лица - “българи родени в чужбина“, собственици на автомобили на територията на община

Кюстендил, много голям е и броят на юридическите лица, които трупат още по-големи задължения, тъй като при тях става въпрос за влекачи и товарни автомобили. Всичко това води до натрупване на големи задължения към нашата община, които през всички тези години са установени с актове по чл.107, ал.3 от ДОПК и са предадени за принудително събиране на държавни и частни съдебни изпълнители. Въпреки предприетите мерки по принудително събиране на задълженията (описи на МПС и запори на МПС), резултатът не е задоволителен, тъй като лицата са извън България, а на посочените им адреси, или няма никой или хората живеещи на адреса казват, че нямат нищо общо с тях.

След направения анализ на данъчната база с данни се установи, че в края на 2022 г. за периода на абсолютната давност (10 г.) 2012-2022 г. натрупаните просрочени вземания от данък върху превозните средства е 6 194 107 лв., а 60 % (или 3 702 202 лв.) от публичните вземания са натрупани от “българи родени в чужбина“. За информация – в края на 2022 г. 848 данъчно задължени юридически лица дължат по облог за 2022 година (заедно с лихвите) над 2 327 хил.лв.

За периода от 2018-2022 г. за принудително събиране на държавни и частни съдебни изпълнители са предадени 236 бр. “българи родени в чужбина“ (като физически и юридически лица) за обща сума 226 161,76 лв., като събраното е едва 12 691,65лв. Броят на актовете на “българите родени в чужбина“, предадени за принудително събиране е толкова малък, защото и държавните и частните изпълнители отказват да образуват дела на лица, които не се намират в държавата и няма как да бъдат намерени, съответно не могат да си съберат таксите и приключат делата. Важно е да се каже, че много голяма част от „българите родени в чужбина“ имат образувани не по едно, а по две и повече дела след изготвени от общинската данъчна администрация актове.

Към длъжниците по приватизация също се водят съдебни дела за събиране на невнесените разсрочени вноски за приватизирани обекти.

Просрочените задължения на Община Кюстендил са общо в размер на 637 981 лв. и представляват главно краткосрочни задължения за външни услуги и др. разходи към доставчици. В сравнение с 2021 г. размера на просрочените задължения е намалал с 464 163 лв. (извън задълженията по установени публични вземания по ИД 211021451/2021 по описа на ТД на НАП София – офис Кюстендил).

ОТЧЕТ НА СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

През 2022 г. Община Кюстендил е получила в приходен параграф 63-00 „Трансфери между сметки за средства от Европейския съюз“, средства под формата на авансови плащания и възстановени верифицирани разходи за изпълнение на Оперативни програми в специалната сметка на „Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд“, средства от фондове и институции на Европейския съюз и средства по др. международни програми, общо в размер на 6 304 255 лв., разпределени по съответните източници на финансиране и конкретни проекти, както следва:

1. ОП “Развитие на човешките ресурси”	– 2 349 367лв.,
1.1. „Услуги за ранно детско развитие”	– 160 222 лв.
1.2. „Патронажна грижа в община Кюстендил ”	– 22 756 лв.

1.3. „Патронажна грижа в община Кюстендил +”	–	485 468 лв.
1.4. „Патронажна грижа в община Кюстендил + Компонент 2”	–	366 992 лв.
1.5. „Патронажна грижа в община Кюстендил + Компонент 3”	–	40 872 лв.
1.6. „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите ЕТАП 2 - предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства”	–	91 921 лв.;
1.7. „Създаване на Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични разстройства и лица с интелектуални затруднения в Община Кюстендил“	–	200 000 лв.
1.8. „Център за работа с деца на улицата”	–	243 302 лв.
1.9. „Нова грижа за хората с увреждания в община Кюстендил“	–	737 834 лв.
2. ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020	-	552 621 лв.
2.1. „Подобряване на социалната инфраструктура в Община Кюстендил – гарант за устойчив модел за деинституционализация”	–	21 890 лв.
2.2. „Енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради“	–	- 88 893лв.
2.3. „Дългосрочна грижа и достоен живот за хора с увреждания“	–	1 456 лв.
2.4. Създаване на привлекателна градска среда в община Кюстендил	–	508 806 лв.
2.5. Обновяване и реконструкция на общински театър Кюстендил и изграждане и възстановяване на зона за отдих Театъра	–	- 41 лв.
2.6. Благоустрояване на пешеходна централна зона	–	109 403 лв.
3. ОП „Добро управление“, проект „Осигуряване функционирането на национална мрежа от 27 информационни центрове“ от Администрация на МС са получени	–	17 974 лв.
„Осигуряване функционирането на национална мрежа от областни центрове 2022-2023“ от Администрация на Министерски съвет са получени	–	67 868 лв.
4. ОП „Околна среда“ 2014 – 2020, проект: „Изграждане за екологична инфраструктура за РСУО Рила Еко“ .	–	1 894 259 лв.
5. ОП „Фонд за европейско подпомагане на най–нуждаещите се лица“, проект „Топъл обяд в условията на пандемията от COVID-19 в Общ. Кюстендил“	–	191 908 лв.
6. Програма за храни и основно материално подпомагане по ЕСФ 2021-2027, проект «Топъл обяд в община Кюстендил»	–	165 254 лв.
7. От Министерство на образованието и науката са получени средства за реализиране на проекти в училищата на общината в размер на	–	230 456 лв.
8. От Министерство на труда и социалната политика са получени средства за реализиране на следните проекти в размер на	–	567 737 лв.
8.1. „Приеми ме 2015”	–	89 553 лв.
8.2. „Нова възможност за младежка заетост – 2”	–	92 966 лв.
8.3. „Нова възможности за младежка заетост – 1“	–	63 595 лв.
8.4. „Нова възможност за младежка заетост – 3“	–	103 731лв.

8.5.	„Нова възможност за младежка заетост – 4“	– 94 449 лв.
8.6.	„Нова възможност за младежка заетост – 5	– 7 247 лв.
8.7.	„Заетост за теб“	– 116 196 лв.

9. **Др. европейски средства**, финансиране от фондове и институции на Европейския съюз са получени от Министерство на регионалното развитие и благоустройството по програмите за трансгранично сътрудничество (ТГС) между:

- Република България и Република Сърбия за изпълнение на по проект: „Зелени трансгранични населени места – за по-добро обучение“ са получени 34 912 лв.

- Република България и Република Северна Македония за изпълнение на по проект: Повишаване на туристическия потенциал в Кюстендил и Куманово - 36 462 лв.

10. Проект № BGLD-2.003-0004 по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи, финансирана от **Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство 2014-2021 г.** „Образование и грижи в ранна детска възраст в Община Кюстендил“ са получени 195 436 лв.

Възстановени са средства на Управляващия орган в размер на 99 лв., отразени със знак „-“, които представляват набрана лихва по сметките за средства от Европейския съюз.

В приходен параграф 62-00 „Трансфери между бюджети и сметки за средства от Европейския съюз“ е отчетен трансфер в размер на 1 319 250 лв. със знак „+“ в параграф 62-01 „Получени трансфери“.

В приходен параграф 76-00 „Временни безлихвени заеми между бюджети и сметки за средства от Европейския съюз“ са отразени със знак „+“ 3 263 152 лв., предоставените и възстановени заеми за изпълнението на проекти от бюджетната сметка на Община Кюстендил.

Отчетените средства в §88-00 “Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове” са в размер на 105 860 лв., отчетени със знак“-“, и представляват средства, които постъпват в банкови бюджетни сметки, но във връзка с влизането в сила на ЗПФ, финансово-правната форма „сметки за средства от Европейския съюз“ се прилага за всички средства по програми и проекти, финансиране от фондове и институции на Европейския съюз, администрирани и/или получени от бюджетни организации, включително свързаното с тях национално съфинансиране.

През 2022 г. са реализирани приходи от лихви по текущи банкови сметки в размер на 74 лв.

Отразени са и средства по § 46-40 „Помощи и дарения от чужбина“ в размер на 7 804 лв.;

В приходен параграф §47-51 „получени чрез нефинансови предприятия капиталови трансфери от КФП по международни и други програми“ са отчетени 147 994 лв.

В началото на 2022 г. в сметките за средства от Европейския съюз Община Кюстендил има преходен остатък в размер на 24 559 лв., а към 31.12.2022 г. – 165 666 лв., които се показват в отчета със знак „-“. В **Приложение № 7** „Справка за изпълнението на средствата от Европейския съюз към 31.12.2022 г.“ е представен обобщен отчет по бюджетна класификация на приходите и разходите.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБЩНСКИ ДЪЛГ

1. Плащания по дълга

Към 31.12.2022 г. Община Кюстендил е направила плащания по главници, лихви, такси, комисионни и други, в общ размер на 970 916 лв. по видове дълг, както следва:

а) Облигационни заеми:

➤ За обслужване на облигационния заем с идентификационен номер BG2100014161 към 31.12.2022 г. за месечни такси и такси за обслужване в Централен депозитар АД са изразходвани 2 404 лв. Платена е редовна главница в размер на 860 000 лв., както и лихва в размер на 68 069 лв.

➤ С решение № 745/26.05.2022 на ОбС Кюстендил през отчетния период е поет нов облигационен заем с ISIN BG2100008221 на стойност 8 500 000 лв. Предназначението му е разплащане на установени публични вземания по ИД 211021451/2021 по описа на ТД на НАП София – офис Кюстендил. За дейностите по емитиране на облигационния заем, както и за месечни такси за обслужване в Централен депозитар АД са платени 2 021 лв.

Общият остатък за погасяване на облигационните заеми към края на 2022 г. е 11 940 000 лв.

б) Други инвестиционни заеми:

➤ По сключен договор № 20F-000762/29.06.2020 г. за дългосрочен кредит с „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД за финансиране на допустими разходи по одобрен проект с наименование: „Обновяване/реконструкция на общински театър Кюстендил и изграждане и възстановяване на зона за отдих парк Театъра“ (Решение №1116/29.08.2019 г. на ОбС - Кюстендил) през 2022 г. за довършване на проектните дейности са усвоени 294 944 лв. По този договор са платени такси в размер на 6 673 лв. и лихви 25 506 лв. Сумата за погасяване по договор № 20F-000762/29.06.2020 г. към 31.12.2022 г. е в размер на 2 778 133 лв.

➤ През 2022 г. Община Кюстендил е поела нов дълг по Решение на Общински съвет – Кюстендил № 1117 от 29.08.2019 г. за финансиране на рефинансиране на собственото участие на Община Кюстендил в реализирането на проект BG16M1OP002-2.002-0002 „Изграждане на екологична инфраструктура за РСУО „Рила Еко“ по Оперативна програма Околна среда 2014-2020г. Сключен е договор № 1337/01.09.2022 г. с Фонд “ФЛАГ” ЕАД на стойност 1 444 038 лв. Към 31.12.2022 г. по договора няма усвоявания.

➤ През 2022 г. Община Кюстендил е поела нов дълг по Решение на Общински съвет – Кюстендил № 1118 от 29.08.2019 г. за мостово финансиране и рефинансиране на допустими и възстановими разходи и разходи за ДДС за изпълнението на проект BG16M1OP002-2.002-0002 „Изграждане на екологична инфраструктура за РСУО „Рила Еко“ по Оперативна програма Околна среда 2014-2020г. Сключен е договор № 1338/01.09.2022 г. с Фонд “ФЛАГ” ЕАД на стойност 2 876 836 лв. Към 31.12.2022 г. по договора няма усвоявания.

Към 31.12.2022 г. по двата кредита са платени такси и комисионни в размер на 6 243 лв.

в) Издадени общински гаранции.

През 2022 г. Община Кюстендил няма издадени общински гаранции.

г) Дълг на лицата по чл.8а от Закона за общинския дълг и издадените от тях гаранции.

През 2022 г. няма емитиран дълг на лицата по чл.8а от Закона за общинския дълг и няма издадени от тях гаранции.

Общият остатъчен размер по всички видове дълг към 31.12.2022 г. е 14 718 133 лв.

2. Съотношение на плащанията по дълга към средногодишния размер на изравнителната субсидия и приходите (%).

Съгласно разпоредбите на ЗДБРБ за 2022 г. и Методическите указания на МФ, в изчисленията за годишният размер на плащанията, не участват плащанията по дълга към ФЛАГ и ФУГ. Като приложим в изчислението на този показател само годишния размер на плащанията по облигационните заеми, отношението на плащанията по него към средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за последните три години, изчислен на базата на данни от годишните отчети за изпълнението на бюджета на общината, съотношението е **5,95%**, видно от данните в Информацията за общинския дълг, издадените общински гаранции, съотношението на плащанията, дълга на лицата по чл. 8а от Закона за общинския дълг и издадените от тях гаранции през 2022 година, **Приложение № 9**.